

MANUAL D'USOS LINGÜÍSTICS DE LA UNIVERSITAT JAUME I

Aprovat pel Consell de Govern en la sessió núm. 17 (16/12/2011)

i modificat en la sessió núm. 8 (20/07/2017)

Per implementar l'acció 5.1 de l'eix 1 del Pla pluriennal de multilingüisme 2016/2018

Preàmbul

La Universitat Jaume I té com a objectius la promoció i consolidació del valencià, acadèmicament català, com a llengua pròpia i, al mateix temps, l'impuls de la configuració d'un marc multilingüe sobre la base de la utilització i la interacció de diverses llengües en el desenvolupament de les activitats administratives, acadèmiques i institucionals.

El 5 de novembre de 1992 l'Estat espanyol es va adherir a la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries. A més a més, el desenvolupament legislatiu i reglamentari dels articles 6.1, 6.3 i 6.6 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana estableix un marc normatiu que obliga els poders públics a emprendre les mesures necessàries i les accions adients per tal que l'ús del valencià, com a llengua pròpia, esdevinga també la pròpia de les administracions públiques valencianes. D'aquest mandat, no es poden excloure les universitats que, com a administracions titulars d'un servei públic, tenen la seua seu al territori valencià, i, entre aquestes, la Universitat Jaume I de Castelló.

La Llei d'ús i ensenyament del valencià, que desenvolupa els manaments estatutaris, estableix que el valencià és la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i de l'administració pública (articles 2 i 7), que tots els ciutadans tenen el dret a relacionar-se amb els ens de caràcter públic en valencià (articles 10 i 11), que la redacció de tots els documents públics s'ha de fer en valencià (article 13) i que les empreses de caràcter públic han de garantir que els empleats que tenen relació directa amb el públic tinguen el coneixement suficient del valencià (article 16).

Així mateix, amb data 23 de maig de 2017, la Generalitat Valenciana ha publicat el Decret 6/2017, que té per objecte regular els usos institucionals i administratius del valencià i el castellà en la Generalitat i garantir els drets lingüístics de la ciutadania valenciana reconeguts en l'Estatut d'Autonomia i en la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià (article 1).

L'article 7 dels Estatuts de la Universitat Jaume I estableix que el valencià és la llengua pròpia de la Universitat i que són llengües oficials les que reconeix com a tals l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. A més, els articles 123.1.d i 98.2.c estableixen, així mateix, el deure del personal de la Universitat de conèixer la llengua pròpia de la Universitat. Com a desenvolupament dels Estatuts, el Claustre i la Junta de Govern de la Universitat Jaume I van aprovar, al mes de juny del 1998, un Pla de política lingüística de la Universitat Jaume I que preveia, dins del programa de normalització lingüística (acció 6.1, de l'objectiu específic 6), l'elaboració de criteris institucionals d'ús de llengües en les comunicacions orals i escrites de la Universitat. El 30 de juny de 2011, el Consell de Govern de la Universitat Jaume I va aprovar el Pla pluriennal de multilingüisme, que preveia, en el punt 5.1 de l'eix 1 "redactar i implementar un manual d'usos lingüístics". A açò s'afegeixen els objectius que els darrers anys ha marcat la Comissió Europea en matèria de llengües i multilingüisme, i la creació de l'espai europeu d'educació superior, en el sentit que tots els ciutadans del continent haurien de conèixer la seua llengua pròpia i almenys dues llengües més (en el nostre cas, les dues oficials i dues més). Així mateix, el Pla pluriennal de multilingüisme 2016/2018, aprovat pel Consell de Govern el 21 de juliol de 2016, té com una de les seues accions *continuar afavorint la utilització i interacció de diverses llengües en el desenvolupament de les activitats administratives, acadèmiques i institucionals, amb el valencià com a llengua preferent, i vetlar per l'aplicació del Manual d'usos lingüístics* (acció 5.1).

Aquesta necessitat de criteris d'ús de llengües respon a la situació de doble oficialitat lingüística vigent avui a la Comunitat Valenciana i el creixent i necessari multilingüisme del nostre entorn, que poden donar lloc a l'aplicació de criteris lingüístics diversos per a situacions comunicatives idèntiques però sempre fent valer de manera prioritària el principi de subsidiarietat lingüística a favor de la llengua pròpia. A fi de desenvolupar els preceptes assenyalats, de dotar-se d'un marc de referència globalment vàlid i d'homogeneïtzar la imatge corporativa en matèria de llengua, la Universitat Jaume I ha aprovat els següents criteris d'ús lingüístic.

1. Àmbit d'aplicació

1.1 Els usos lingüístics oficials de la Universitat Jaume I es guien pels criteris continguts en aquest document. A més, la Universitat Jaume I té fixats els criteris lingüístics i de disseny de

documents administratius, mitjançant el *Manual de documents i llenguatge administratius* i d'altres que establisca el Servei de Llengües i Terminologia.

1.2 La denominació Universitat Jaume I inclou tant la institució com les unitats funcionals que la componen. El Servei de Llengües i Terminologia és l'encarregat de fixar el nom oficial, en les diferents llengües, de les unitats organitzatives de la Universitat.

2. Competències

2.1 El rector o rectora, el Consell de Govern, i també les persones responsables dels serveis i departaments de la Universitat, han de vetlar per l'aplicació d'aquests criteris, dins del seu àmbit de competències.

2.2 La Comissió de Política Lingüística de la Universitat Jaume I té funcions d'assessorament i d'informació al Consell de Govern en matèria de política lingüística, per la qual cosa farà el seguiment de l'aplicació d'aquest MANUAL.

3. Criteri lingüístic general

3.1 El valencià és la llengua pròpia i oficial de la Universitat Jaume I i, com a tal, és la llengua d'ús general i prioritari tant en les relacions internes i externes com en les activitats docents i d'investigació, sense perjudici del que disposa l'article 6.2 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.

3.2 El castellà és també llengua cooficial de la Universitat Jaume I, i com a tal tindrà l'ús que vinga determinat per la legislació vigent i per aquest MANUAL.

3.3 L'anglès té la consideració de llengua franca de relació internacional i llengua de treball on siga pertinent, sense perjudici de la utilització d'altres llengües estrangeres en els contextos que es considere més adequat

3.4 La denominació oficial de la Universitat, d'acord amb l'article 8.d dels Estatuts, és «Universitat Jaume I», denominació que s'ha d'utilitzar en tots els àmbits d'ús, dins i fora de la Universitat i que no s'ha de traduir. La Universitat farà servir la denominació «Castelló de

la Plana» com a forma oficial del topònim i la forma valenciana dels topònims segons determina l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

3.5 Les denominacions institucionals de la Universitat Jaume I en el seu conjunt i les seues unitats i òrgans, són en valencià.

3.6. Les denominacions de les unitats i òrgans només es poden traduir en els casos en què s'inserisquen en el text d'un document escrit en una altra llengua.

4. Usos lingüístics interns

4.1 La informació de caràcter intern que la Universitat Jaume I difonga per mitjà de qualsevol suport, s'ha de redactar en valencià.

4.2 En les comunicacions internes col·lectives mitjançant correu electrònic s'han d'aplicar els següents criteris d'ús de les llengües:

Els missatges electrònics adreçats exclusivament a l'estudiantat han d'estar redactats en valencià en primer lloc o en lloc preferent, i en castellà, en segon lloc. També poden estar escrits en anglès, en el cas que el destinatari siga estudiantat estranger.

Els missatges electrònics adreçats al personal docent i investigador (PDI) i al personal d'administració i serveis (PAS) han d'estar redactats exclusivament en valencià.

Els missatges electrònics adreçats a tota la comunitat universitària han d'estar redactats en valencià en primer lloc o en lloc preferent, i en castellà en segon lloc. En cas necessari, també poden traduir-se a l'anglès quan el destinatari prioritari siga estranger. Sempre que siga possible, s'han d'enviar per separat els missatges al col·lectiu de l'estudiantat, del PDI i del PAS.

4.3 La retolació permanent i temporal de totes les unitats de la Universitat Jaume I s'ha de fer en valencià.

4.4 La documentació de gestió, avisos, etc., tant l'electrònica com en suport paper, de caràcter administratiu i docent, generada per les facultats, els departaments, els instituts, els serveis i qualsevol òrgan de la Universitat, incloent-hi els organismes vinculats o dependents, s'ha de redactar en valencià. El Servei de Llengües i Terminologia és el responsable dels models lingüístics que fa servir la Universitat, fixa els criteris per a la documentació elaborada en qualsevol de les llengües d'ús a la Universitat i proveeix la Universitat dels models documentals necessaris, impresos o telemàtics.

4.5 El material d'oficina i els programes informàtics que utilitze la Universitat Jaume I han de permetre generar documents amb els trets ortogràfics propis del valencià, a més de castellà i anglès. La Universitat Jaume I donarà preferència a l'adquisició dels programes que tinguen una versió en llengua catalana. El programari corporatiu, especialment els processadors de textos, incorporarà de partida correctors automàtics en valencià, castellà i anglès. A més, la Universitat facilitarà l'adquisició de correctors d'altres llengües quan l'usuari ho requerisca pel seu treball.

4.6 Les aplicacions de desenvolupament de programes informàtics d'informació i gestió, i de docència han d'estar en valencià i, si escau, en castellà. Els programes es desenvoluparan per defecte en valencià.

4.7 El valencià és la llengua de difusió de la informació del web de la Universitat Jaume I. Els continguts de difusió externa també han de tenir una versió en castellà i en anglès, que poden ser resumits o adaptats segons el públic a qui van adreçats. En el cas dels servidors als quals la Universitat cedeix espai en els seus ordinadors centrals han de tenir almenys una versió dels continguts en valencià. En tot cas, hi ha de constar en els convenis corresponents.

4.8 En els registres administratius de les oficines de la Universitat Jaume I, els assentaments s'han de redactar en valencià, siga quin siga l'idioma en què es presente el document.

5. Usos lingüístics externs

5.1 La documentació adreçada a les altres universitats i a les administracions públiques del domini lingüístic català s'ha de redactar en valencià.

5.2 Les comunicacions i els anuncis que la Universitat Jaume I adrece als mitjans de comunicació per tal de difondre informació en el domini lingüístic català, s'ha de redactar en valencià. Els serveis de la Universitat, sempre que siga possible, han d'intentar que aquestes comunicacions es publiquen en els mitjans de comunicació en valencià.

5.3 El valencià és la llengua habitual de comunicació oral i escrita amb el públic, sense perjudici del dret dels ciutadans de sol·licitar-ne una traducció al castellà; en aquest cas, la documentació s'ha de redactar en doble versió en valencià i castellà, en la qual el valencià figurarà en lloc preferent. Així mateix, la Universitat Jaume I ha d'utilitzar el valencià amb les persones i les institucions de fora del domini lingüístic que s'hagen adreçat a la Universitat en aquesta llengua.

5.4 Les comunicacions i els documents adreçats fora del domini lingüístic valencià s'han de redactar en la llengua de destinació o en anglès, a més del valencià, si escau.

5.5 Els formularis i impresos que s'hagen d'adreçar fora del domini lingüístic català s'han de redactar en doble versió valencià/llengua de destinació. En aquest cas, el text valencià hi ha de figurar en lloc preferent.

5.6 La Universitat Jaume I publicarà en valencià les seues disposicions.

5.7 Els contractes, els convenis, les escriptures i els altres documents amb efectes jurídics, públics o privats, atorgats per la Universitat Jaume I es redactaran en valencià i, si escau, també en la llengua o les llengües que s'acorde.

5.8 Els estudis, projectes i treballs que la Universitat Jaume I encarregue a ciutadans i ciutadanes, institucions o empreses han de ser lliurats en valencià.

5.9 En els serveis universitaris gestionats per empreses privades, els titulars de la concessió han de garantir, com a mínim, l'atenció passiva al públic en valencià, tant oralment com per escrit, i que els materials escrits destinats al públic (menús, llistes de serveis, etc.) estiguen redactats en valencià. Les concessionàries han de complir les disposicions establertes en aquest reglament. Aquesta condició s'hauria de recollir en una clàusula del contracte de concessió.

5.10 En l'atenció oral, el personal de la Universitat Jaume I es dirigirà al públic en valencià, excepte si es tracta d'una persona que ha demanat ser atesa en espanyol o en qualsevol altra llengua que li facilite la comunicació. La Universitat ha de posar els mitjans necessaris per a l'atenció al públic en anglès en les situacions que així ho requerisquen.

5.11 Els representants i les representants institucionals de la Universitat Jaume I s'expressaran en valencià en els actes públics fets dins del domini lingüístic català, excepte en casos excepcionals en què es pot utilitzar també una altra llengua. En aquests casos, almenys una part de la comunicació s'haurà de fer en valencià.

6. Activitats acadèmiques, formatives i culturals

6.1 La Universitat Jaume I posarà a l'abast de tot l'estudiantat i personal docent procedents de fora del domini lingüístic valencià serveis d'ensenyament i d'assessorament en valencià, per tal que puguin adquirir-ne el domini adequat en un curt termini de temps.

6.2 Tota la documentació administrativa de gestió acadèmica (fulls de matrícula, agenda, convalidacions, enquestes, carnet i guia de l'estudiantat, certificacions, actes, etc.) s'haurà de redactar en valencià. Quan un d'aquests documents vaja destinat fora del domini lingüístic català caldrà fer-ne una doble versió valencià/llengua del lloc de destinació o anglès. Si cal fer-ne models en altres llengües, el Servei de Llengües i Terminologia donarà el vistiplau a aquests models.

6.3 La documentació acadèmica de caràcter institucional (programes, memòries, actes, etc.) s'ha de redactar en valencià, llevat que motius legals o raons vinculades a la seua difusió exterior n'aconsellen també la redacció en altres llengües.

6.4 La denominació de les assignatures, les qualificacions, els cursos, els diplomes i altres ensenyaments seran en valencià. Si cal traduir-les, la traducció ha de comptar amb el vistiplau del Servei de Llengües i Terminologia.

6.5 Els títols acreditatius d'estudis homologats s'han d'expedir en versió bilingüe, segons l'article 3.2 del Reial decret 1496/87, de 6 de novembre, sobre obtenció, expedició i homologació de títols universitaris.

6.6 En els processos de selecció de personal, la Universitat Jaume I proporcionarà els mitjans necessaris per fer efectiu el dret d'elecció de la llengua d'expressió en tots els actes en què calga avaluar els coneixements o la capacitació d'una candidatura.

6.7 La formació interna que s'ofereix al personal de la Universitat, i també la formació reglada que s'ofereix a l'estudiantat, s'ha d'impartir com a llengua vehicular, preferentment, en valencià.

6.8 Les activitats culturals organitzades per la Universitat o dins l'àmbit de la Universitat (cursos, xarrades, seminaris, conferències, cicles de cinema o de teatre, activitats esportives, etc.) han d'utilitzar com a llengua vehicular, preferentment, el valencià.

7. Docència universitària

7.1 La Universitat ha d'incrementar l'ús de la llengua pròpia, com a llengua de preferència en la docència, incentivant polítiques que garantisquen i augmenten progressivament el mínim de crèdits en valencià que es fixe en cada titulació, fins a arribar a aconseguir la igualtat lingüística amb el castellà.

7.2. De la mateixa manera, totes les titulacions de la Universitat han d'oferir un percentatge mínim de crèdits impartits en una llengua estrangera, preferentment en anglès.

7.3 En un context multilingüe la seguretat o garantia lingüística és la transparència informativa en els usos lingüístics docents, és a dir, el fet de fer pública en el SIA (Sistema d'Informació Acadèmica) la informació sobre la llengua vehicular de la docència i el compromís de respectar la llengua vehicular declarada, com a part del contracte amb l'estudiantat que la Universitat estableix per a cada assignatura/grup.

La llengua vehicular de la docència a l'aula és una informació pública i vinculant que tothom ha de conèixer amb suficient antelació i que s'ha de reflectir en l'oferta acadèmica i en la guia docent del professorat de l'assignatura.

Una vegada feta l'oferta i oberta la matrícula, la llengua vehicular d'una assignatura no es pot canviar, ni tan sols per votació de l'estudiantat i s'ha de mantenir durant tota la durada de l'assignatura, excepte per causa de força major entesa com a tal per la corresponent comissió de grau o de titulació (o de màster en el cas dels màsters).

La llengua de docència que té assignada cada grup o subgrup en el moment de la matrícula i en la guia docent del professorat és la que s'ha d'usar en els materials docents elaborats pel professorat que imparteix docència en el citat grup o subgrup i, almenys, en els enunciats dels exàmens, la guia docent i les pràctiques de l'assignatura. Si de la bibliografia n'hi ha versió en valencià, es recomanarà en aquesta llengua.

Els materials docents de suport i ampliació no elaborats pel professorat que imparteix docència en el grup o subgrup, poden presentar-se en la llengua en què estan originàriament escrits.

7.4 A fi de garantir el dret de l'estudiantat d'expressar-se en qualsevol de les llengües oficials, l'estudiantat pot fer els exàmens, les intervencions en classe o en les tutories, els treballs, les exposicions, etc., orals o escrites, tant en valencià com en castellà (o en anglès en les classes en anglès) amb independència de la llengua establerta en l'oferta acadèmica dels estudis de grau i de màster. Aquesta previsió no és d'aplicació a les matèries de contingut lingüístic ni en aquelles assignatures impartides en una llengua internacional en què s'especifique expressament que cal usar aquella llengua.

7.5 L'estudiantat estranger i de la resta de l'Estat que estudie a la Universitat Jaume I ha de tenir informació sociolingüística de la Universitat i accés a la formació lingüística suficient que li permeta seguir els estudis en valencià.

8. Ús no sexista del llenguatge

La Universitat Jaume I fa palès el seu compromís amb la igualtat efectiva de dones i homes i farà servir un llenguatge inclusiu i no sexista en totes les seues actuacions, independentment de la llengua que s'utilitze. En aquest sentit, se seguiran les recomanacions del Servei de Llengües i Terminologia.